

BẢN THUYẾT MINH

(V/v: Thông tư hướng dẫn việc in, phát hành, quản lý và sử dụng tem đối với sản phẩm rượu nhập khẩu và rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước.)

Ngày 12/11/2012 Chính phủ đã ban hành Nghị định số 94/2012/NĐ-CP quy định về sản xuất, kinh doanh rượu.

Để triển khai Nghị định số 94/2012/NĐ-CP, Bộ tài chính dự thảo Thông tư hướng dẫn việc in, phát hành, quản lý và sử dụng tem đối với sản phẩm rượu nhập khẩu và rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước.

A. Căn cứ xây dựng và tiêu đề Thông tư:

Tại Điều 15 Nghị định 94/2012/NĐ-CP quy định:

“Điều 15. Tem sản phẩm rượu

1. Sản phẩm rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước và sản phẩm rượu nhập khẩu để tiêu thụ tại Việt Nam phải dán tem trên bao bì sản phẩm theo quy định của Bộ Tài chính (trừ trường hợp sản xuất rượu thủ công để bán cho các doanh nghiệp có Giấy phép sản xuất rượu để chế biến lại rượu).

2. Từ ngày 01 tháng 01 năm 2014 sản phẩm rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước lưu hành trên thị trường phải được dán tem.

3. Bộ Tài chính quy định việc in, ban hành tem và quản lý sử dụng tem sản phẩm rượu tiêu thụ trong nước và tem sản phẩm rượu nhập khẩu.

4. Tem sản phẩm rượu sản xuất, nhập khẩu để tiêu thụ trong nước chỉ được cấp cho các tổ chức, cá nhân có Giấy phép sản xuất rượu, Giấy phép kinh doanh phân phối sản phẩm rượu.

5. Sản phẩm rượu sản xuất để xuất khẩu, chào hàng, triển lãm ở nước ngoài thực hiện dán tem theo quy định của nước nhập khẩu.”

Tại Khoản 1 Điều 26 Nghị định 94/2012/NĐ-CP quy định:

“Điều 26. Trách nhiệm của Bộ Tài chính

1. Chủ trì, phối hợp các Bộ, ngành liên quan quy định việc in, ban hành tem dán tem và quản lý sử dụng tem đối với sản phẩm rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước và rượu nhập khẩu.

2. Chủ trì, phối hợp với Bộ Công Thương và các Bộ, ngành liên quan ban hành quy định về thu phí và lệ phí cấp Giấy phép sản xuất rượu và Giấy phép kinh doanh rượu.”

Theo đó đề nghị tiêu đề là **Thông tư hướng dẫn việc in, phát hành, quản lý và sử dụng tem đối với sản phẩm rượu nhập khẩu và rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước.**

Thông tư được xây dựng trên các căn cứ pháp lý là: Nghị định số 94/2012/NĐ-CP của Chính phủ về sản xuất, kinh doanh rượu; Nghị định số 118/2008/NĐ-CP ngày 27/11/2008 quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Tài chính.

B. Về kết cấu dự thảo Thông tư:

Dự thảo Thông tư gồm có 4 chương 9 Điều, cụ thể như sau:

Chương I: Quy định chung

- Điều 1: Phạm vi điều chỉnh
- Điều 2: Đối tượng áp dụng

Chương II: Quy định cụ thể

Điều 3: Dán tem.

1. Nguyên tắc
2. Mẫu tem
3. Vị trí dán tem
4. Đơn vị thực hiện dán tem

Điều 4: Quản lý tem.

Chương III: Trách nhiệm kiểm tra và xử lý vi phạm.

Điều 5: Trách nhiệm kiểm tra

Điều 6: Xử lý vi phạm

Chương IV: Tổ chức thực hiện.

Điều 7: Kinh phí in tem

Điều 8: Dán tem sản phẩm rượu sản xuất trong nước còn tồn đến trước ngày 1/12/2013

Điều 9: Hiệu lực thi hành.

C. Nội dung Thông tư

Chương I: Quy định chung

Chương này hướng dẫn về phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng.

1. Về phạm vi điều chỉnh: căn cứ vào Điều 15 và khoản 1 Điều 26 Nghị định số 94/2012/NĐ-CP thì phạm vi điều chỉnh của Thông tư là *in, phát hành,*

quản lý, sử dụng tem sản phẩm rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước và **rượu nhập khẩu**.

2. Về đối tượng áp dụng:

Tại khoản 1, khoản 2 Điều 15 Nghị định số 94 quy định:

“1. Sản phẩm rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước và sản phẩm rượu nhập khẩu để tiêu thụ tại Việt Nam phải dán tem trên bao bì sản phẩm theo quy định của Bộ Tài chính (trừ trường hợp sản xuất rượu thủ công để bán cho các doanh nghiệp có Giấy phép sản xuất rượu để chế biến lại rượu).

2. Từ ngày 01 tháng 01 năm 2014 sản phẩm rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước lưu hành trên thị trường phải được dán tem.”

Do đó tại Điều 2 dự thảo Thông tư quy định về Đối tượng áp dụng như sau: *“ Sản phẩm rượu sản xuất trong nước để tiêu thụ, lưu hành trên thị trường từ ngày 01/01/2014 và sản phẩm rượu nhập khẩu để tiêu thụ tại Việt Nam phải dán tem trên bao bì sản phẩm.”*

Chương II: Quy định cụ thể.

Chương này gồm 2 Điều quy định về việc dán tem và quản lý tem

1. Về dán tem (Điều 3)

1.1. Nguyên tắc:

Rượu nhập khẩu và rượu sản xuất trong nước phải được đóng thành chai (bao gồm cả hũ, bình, lọ, can, túi), dưới đây gọi chung là chai. Mỗi chai được dán một (01) con tem. Trường hợp chai có sử dụng màng bóng kính bọc bên ngoài thì tem phải được dán vào chai, hũ, bình trước khi được đóng màng bóng kính phủ bên ngoài.

1.2. Mẫu tem

Do hiện nay có hai mức thuế suất thuế TTĐB khác nhau áp dụng cho rượu có nồng độ cồn <20 độ và rượu có nồng độ cồn $\geq$ 20 độ, nên dự thảo Thông tư trình Bộ:

- Mẫu tem rượu nhập khẩu gồm hai loại: Tem rượu có nồng độ cồn < 20°C và Tem rượu có nồng độ cồn $\geq$ 20°C

- Mẫu tem rượu sản xuất trong nước gồm hai loại: Tem rượu có nồng độ cồn < 20°C và Tem rượu có nồng độ cồn $\geq$ 20°C

1.3. Vị trí dán tem:

- Tem rượu được dán vắt qua nơi rượu có thể được lấy ra trên bao bì chứa sản phẩm rượu (nắp chai, nắp hũ, nắp bình, vòi rượu...) đảm bảo khi mở nắp chai thì tem sẽ rách và không thể sử dụng lại.

Tuy nhiên qua khảo sát thực tế, rượu không chỉ được đóng vào chai thông thường mà còn được đóng vào hũ, bình mà nắp hũ, bình có đường kính lớn hơn chiều dài của 1 tem rượu. Trong trường hợp này nếu chỉ dán 1 tem rượu thì không thể đảm bảo 2 nguyên tắc dán tem nêu trên. Vì vậy dự thảo Thông tư hướng dẫn:

- Trường hợp đường kính của **nắp chai rượu sản xuất trong nước** có kích thước lớn hơn chiều dài của tem rượu hoặc trên bao bì chứa rượu có hơn 01 chỗ để cho rượu vào và lấy rượu ra thì phải được dán thêm “tem kiểm tra” (“tem kiểm tra” và hình mô tả vị trí dán “tem kiểm tra” được trình bày tại Phụ lục 3 ban hành kèm theo Thông tư này). “Tem kiểm tra” cũng được in, phát hành, quản lý và sử dụng như tem rượu.

Theo ý kiến của Vụ Pháp chế-BTC thì đối với trường hợp rượu nhập khẩu nếu cần thiết thì cũng nên thực hiện dán thêm tem kiểm tra để thống nhất với rượu sản xuất trong nước. Tuy nhiên theo ý kiến của Tổng cục Hải quan thì chỉ có trường hợp rượu sản xuất trong nước mới thực hiện dán thêm tem kiểm tra (nếu cần thiết).

1.4. Đơn vị thực hiện dán tem.

- Đối với rượu đóng chai nhập khẩu qua các cửa khẩu: doanh nghiệp tổ chức dán tem rượu nhập khẩu tại nơi kiểm tra thực tế hàng hóa dưới sự giám sát của công chức Hải quan.

- Đối với rượu nhập khẩu về đóng chai trong nước: Doanh nghiệp tổ chức và tự chịu trách nhiệm việc dán tem rượu nhập khẩu tại cơ sở đóng chai trước khi đưa ra thị trường để tiêu thụ.

- Đối với rượu sản xuất trong nước: tổ chức, cá nhân có Giấy phép sản xuất rượu (bao gồm Giấy phép sản xuất rượu thủ công, Giấy phép sản xuất rượu công nghiệp) để tiêu thụ trong nước, sau đây gọi chung là tổ chức, cá nhân sản xuất rượu trong nước phải thực hiện dán tem cho sản phẩm rượu sản xuất tại địa điểm sản xuất sau khi rượu được đóng chai và trước khi đưa sản phẩm rượu đi tiêu thụ trong nước.

2. Về quản lý tem

Nội dung quy định về quản lý tem được quy định tại Điều 4 dự thảo Thông tư, cụ thể:

“Tem rượu nhập khẩu, tem rượu sản xuất trong nước, tem kiểm tra do Bộ Tài chính thống nhất quy định tại Phụ lục 1, Phụ lục 2 và Phụ lục 3 của Thông tư này.

Tổng cục Hải quan thực hiện in, phát hành tem rượu nhập khẩu theo quy định.

Tổng cục Thuế thực hiện in, phát hành tem rượu sản xuất trong nước, tem kiểm tra.

Việc in, phát hành, quản lý và sử dụng tem rượu, tem kiểm tra được thực hiện theo quy định hiện hành về quản lý sử dụng ấn chỉ thuế.”

Tại điều này ngoài nguyên tắc chung về quản lý nêu trên, gồm 2 phần (i) quản lý tem rượu nhập khẩu và (ii) quản lý tem rượu sản xuất trong nước.

2.1. Về quản lý tem rượu nhập khẩu gồm các nội dung: Cấp tem rượu nhập khẩu; Thủ tục cấp tem rượu nhập khẩu; Xử lý trong trường hợp mất, hư hỏng tem rượu nhập khẩu; Báo cáo, thanh quyết toán tình hình sử dụng tem rượu nhập khẩu

2.2. Về quản lý tem rượu sản xuất trong nước: Thông báo phát hành tem rượu; Đăng ký số lượng, loại tem dự kiến sử dụng; Cấp tem rượu; Báo cáo tình hình sử dụng tem rượu; Xử lý tem rượu của các tổ chức, cá nhân sản xuất rượu ngừng sản xuất, giải thể, phá sản; chia, tách, sáp nhập; Xử lý trong trường hợp mất, hư hỏng tem rượu.

Chương III. Trách nhiệm kiểm tra và xử lý vi phạm

Chương này gồm 2 Điều (Điều 5 Trách nhiệm kiểm tra; Điều 6 Xử lý vi phạm) được quy định cụ thể như sau:

“Điều 5. Trách nhiệm kiểm tra

Các lực lượng chức năng trong phạm vi, quyền hạn, nhiệm vụ của mình có trách nhiệm kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ để phát hiện và xử lý vi phạm về dán tem đối với sản phẩm rượu theo quy định của Thông tư này.

Điều 6. Xử lý vi phạm.

Rượu nhập khẩu và rượu sản xuất trong nước thuộc loại phải dán tem nhưng không dán tem; hoặc dán tem không đúng quy định, dán tem giả đều bị coi là hàng hóa vi phạm (hàng hóa vi phạm) và bị xử lý theo quy định về hàng nhập lậu, hàng giả, hàng nhái.

Doanh nghiệp nhập khẩu, tổ chức, cá nhân sản xuất rượu trong nước không thực hiện dán tem sản phẩm rượu nhập khẩu và sản xuất trong nước là hành vi vi phạm và sẽ bị xử lý theo quy định tại Điều 23 Nghị định số 94/2012/NĐ-CP ngày 12/11/2012 của Chính phủ về sản xuất, kinh doanh rượu.

Doanh nghiệp nhập khẩu, tổ chức, cá nhân sản xuất rượu trong nước không thực hiện đúng các quy định về báo cáo, hủy tem, quyết toán tem với cơ quan thuế/hải quan bị xử phạt theo mức quy định tại Nghị định số

.../2013/NĐ-CP ngày ...../7/2013 của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực giá, phí lệ phí và hóa đơn.

- Tổ chức, cá nhân trong nước kinh doanh, tàng trữ trái pháp luật sản phẩm rượu không dán tem hoặc dán tem giả sẽ bị xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực thương mại.”

Về việc xử lý vi phạm, theo ý kiến của Vụ Pháp chế

Vụ PC-BTC đề nghị cân nhắc không quy định cụ thể nội dung này tại Thông tư của Bộ mà chỉ nêu nguyên tắc vi phạm quy định về dán tem sẽ bị xử lý theo quy định của Pháp luật về sản xuất, kinh doanh rượu để đảm bảo nguyên tắc và thẩm quyền quy định vì:

(i) Tại Điều 4 Luật xử lý vi phạm hành chính quy định: “Chính phủ quy định hành vi vi phạm hành chính; hình thức xử phạt, mức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả đối với từng hành vi vi phạm hành chính; thẩm quyền xử phạt, mức phạt tiền cụ thể theo từng chức danh và thẩm quyền lập biên bản đối với vi phạm hành chính trong từng lĩnh vực quản lý nhà nước; chế độ áp dụng các biện pháp xử lý hành chính và quy định mẫu biên bản, mẫu quyết định sử dụng trong xử phạt vi phạm hành chính”. Theo đó hàng hóa được xác định là nhập lậu hay hàng giả đã được quy định rõ tại Nghị định xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực thương mại.

(ii) Tại khoản 1 Điều 26 Nghị định 94/2012/NĐ-CP quy định Bộ Tài chính có trách nhiệm: “Chủ trì, phối hợp các Bộ, ngành liên quan quy định việc in, ban hành tem dán tem và quản lý sử dụng tem đối với sản phẩm rượu sản xuất để tiêu thụ trong nước và rượu nhập khẩu”.

Tuy nhiên theo ý kiến của Tổng cục Thuế thì thấy rằng nếu chỉ quy định nguyên tắc vi phạm quy định về dán tem sẽ bị xử lý theo quy định của Pháp luật về sản xuất, kinh doanh rượu thì chưa bao quát được các trường hợp doanh nghiệp nhập khẩu, tổ chức, cá nhân sản xuất rượu trong nước không thực hiện đúng các quy định về báo cáo, quyết toán tem với cơ quan thuế.

Vì vậy tại dự thảo đề xuất: coi tem rượu như là một loại hóa đơn và đối với các hành vi không thực hiện báo cáo, hủy tem, quyết toán tem với cơ quan thuế/hải quan bị xử phạt theo mức quy định tại Nghị định số .../2013/NĐ-CP ngày ...../7/2013 của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực giá, phí lệ phí và hóa đơn. Nếu không quy định xử phạt thì sẽ không có chế tài xử lý kho doanh nghiệp không thực hiện báo cáo tình hình sử dụng, mất, hủy, quyết toán tem...

Chương IV. Tổ chức thực hiện.

Về kinh phí in tem:

Theo điểm 1, Điều 15 NĐ 94/2012/NĐ-CP quy định: “*Tem sản phẩm rượu sản xuất, nhập khẩu để tiêu thụ trong nước chỉ được cấp cho các tổ chức, cá nhân có Giấy phép sản xuất rượu, Giấy phép kinh doanh phân phối sản phẩm rượu*”.

Theo nội dung nêu trên thì việc cấp “không” hay cấp tem rượu cho các tổ chức, cá nhân sản xuất rượu có thu tiền chưa được quy định rõ ràng. Vì vậy đề xuất 2 phương án:

Phương án 1: Thực hiện cấp tem cho các doanh nghiệp nhập khẩu rượu, tổ chức, cá nhân sản xuất rượu, cụ thể như sau:

Cơ quan Hải quan thực hiện cấp tem rượu nhập khẩu có thu tiền cho các doanh nghiệp nhập khẩu rượu khi đến làm thủ tục hải quan. Cơ quan Thuế cấp tem rượu sản xuất trong nước, tem kiểm tra có thu tiền cho các tổ chức, cá nhân có Giấy phép sản xuất rượu (bao gồm Giấy phép sản xuất rượu thủ công, Giấy phép sản xuất rượu công nghiệp)

Tiền thu được từ việc cấp tem bảo đảm bù đắp chi phí gồm đặt in và phí phát hành tem theo quy định.

Phương án 2: Thực hiện cấp tem không thu tiền.

Cơ quan Hải quan thực hiện cấp tem rượu nhập khẩu không thu tiền cho các doanh nghiệp nhập khẩu rượu khi đến làm thủ tục hải quan. Cơ quan Thuế cấp tem rượu sản xuất trong nước, tem kiểm tra không thu tiền cho các tổ chức, cá nhân có Giấy phép sản xuất rượu (bao gồm Giấy phép sản xuất rượu thủ công, Giấy phép sản xuất rượu công nghiệp)

Đơn vị soạn thảo nghiên cứu về phương án 1 vì:

(i) Phù hợp với thực tế của các cơ sở, doanh nghiệp sản xuất rượu hiện đang tự bỏ chi phí để in tem rượu. Đồng thời việc bán tem rượu sẽ tránh được việc tổ chức, cá nhân sử dụng lãn phí tem và buộc đơn vị quản lý tốt quá trình dán tem. (nếu cấp không bán, có thể đơn vị sẽ không quản lý tem tốt trong quá trình dán).

(Qua thực tế đi khảo sát tại một số đơn vị sản xuất rượu (cả thủ công và công nghiệp), các đơn vị sản xuất rượu nhằm bảo vệ thương hiệu và chất lượng rượu của mình đã tự bỏ tiền ra để mua tem rượu (thông qua Hiệp hội rượu hoặc tem xác thực SMS của Ban chỉ đạo 27/TW), như:

+ Cơ sở sản xuất rượu cần tại Hoà Bình (sản xuất thủ công) chi phí cho 01 tem mua của Hiệp hội rượu cần Hoà Bình là **500 đồng/tem**.

+ Công ty Cổ phần rượu, bia, nước giải khát AROMA tại Hưng Yên (sản xuất công nghiệp), đơn vị có tham gia đề án tem xác thực SMS của Ban chỉ đạo 27/TW, giá mua 01 tem là **350 đồng/tem**.)

(ii) Hiện nay từ kinh nghiệm thực tế của tem thuốc lá, tem thuốc lá hiện nay có các nhược điểm sau: (i) chưa gắn với quản lý thuế TTĐB mà mới là một phương tiện để phân biệt sản phẩm thật/giả của doanh nghiệp mà đáng lẽ điều này phần lớn thuộc trách nhiệm của doanh nghiệp; (ii) do các doanh nghiệp được cấp không tem thuốc lá nên chưa có trách nhiệm trong việc sử dụng tem (làm mất, hỏng tem).

(iii) Hiện nay Bộ Công thương cũng đang trình Chính Phủ đề án dán tem bia, trong đó có nội dung chi phí cho tem bia và dán tem bia do các doanh nghiệp sản xuất bia chi trả.

(iv) Tiền thu được từ việc cấp tem chỉ bảo đảm bù đắp chi phí gồm đặt in và phí phát hành tem theo quy định.

2. Về dán tem sản phẩm rượu sản xuất trong nước còn tồn đến trước ngày 01 tháng 12 năm 2013.

Do từ ngày 1/1/2014, rượu tiêu thụ trong nước phải được dán tem, tuy nhiên trước thời điểm theo quy định này sẽ có một lượng rượu còn tồn ở khâu kinh doanh thương mại được các cơ sở sản xuất xuất bán trước đó chưa được dán tem, vì vậy

Tại Điều 10 dự thảo Thông tư hướng dẫn cụ thể như sau:

" Tổ chức, cá nhân kinh doanh thương mại các sản phẩm rượu phải kiểm kê, lập bảng kê đối với sản phẩm rượu còn tồn trong nước đến trước ngày 01 tháng 12 năm 2013 (theo mẫu số.....Phụ lục.... kèm theo) gửi cơ quan thuế quản lý trực để được dán tem rượu sản xuất trong nước .

Thời hạn nộp tờ khai bắt đầu từ 8 giờ ngày 15 tháng 11 năm 2013 và chậm nhất là 16 giờ ngày 30 tháng 11 năm 2013 phải tổ chức dán tem xong đối với sản phẩm rượu trong nước còn tồn.

Cơ quan thuế quản lý trực tiếp phối hợp với cơ quan Quản lý thị trường trên địa bàn có trách nhiệm kiểm tra tờ khai với hàng hoá thực tế còn tồn và thực hiện việc dán tem"

3. Về hiệu lực thi hành: Thông tư này có hiệu lực sau 45 ngày kể từ ký. Bãi bỏ các nội dung hướng dẫn do Bộ Tài chính ban hành trước ngày Thông tư này có hiệu lực thi hành không phù hợp với hướng dẫn tại Thông tư này. *W*